

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 22 mei 2025

Zaaknummer : 1305591
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Vaststellen Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025

Kernboodschap

De gemeente heeft van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen. Om de uitkering onder de Heemstedse inwoners te verdelen is een subsidieverordening nodig. De raad stelt daarom de Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025 vast. Met de isolatieaanpak stimuleert de gemeente inwoners bij het isoleren van hun koopwoning. Huishoudens met (risico op) energiearmoede worden geholpen met een hogere subsidie. Het isoleren van woningen binnen deze doelgroep draagt bij aan het structureel bestrijden en voorkomen van energiearmoede.

Besluit B&W

1. De raad voor te stellen de Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025 vast te stellen;
2. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Ruimte om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 april 2025.

Besluit:

1. De Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025 vast te stellen;

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Algemene subsidieverordening Heemstede 2022
- Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2024
- Nationaal Isolatieprogramma
- Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving
- Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht (subsidietitel)

Bevoegdheid

De raad is bevoegd tot het vaststellen van verordeningen op grond van artikel 149 van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

De Lokale Aanpak Isolatie (LAI) Heemstede is onderdeel van het landelijke meerjarige Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving (zie figuur 1). De Rijksoverheid stelt tot 2030 middelen beschikbaar aan gemeenten om de gebouwde omgeving versneld te verduurzamen. De LAI is onderdeel van het Nationaal Isolatie Programma (NIP). Gemeenten vragen subsidie aan bij de Rijksoverheid en stellen een subsidieverordening op voor de eigen inwoners binnen de door het Rijk vastgestelde kaders.

Figuur 1 Programmalijs vanuit het Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving van de Rijksoverheid

De isolatieaanpak maakt deel uit van een brede aanpak van de gemeente gericht op inwoners met (risico op) energiearmoede. In 2024 hebben 243 huishoudens via de aanpak energiearmoede hun oude witgoedapparaat kunnen vervangen voor een energiezuinig exemplaar en zijn de cv-ketels van 52 corporatiewoningen waterzijdig ingeregeld, wat zorgt voor een lagere gasrekening. Verder kunnen inwoners kosteloos een energiecoach inschakelen voor persoonlijk advies aan huis en het installeren van kleine energiebesparende maatregelen.

Hieronder staan de besluiten die het college al heeft genomen:

- Op 16 mei 2023 (zaak 1178660) stemde het college in met het aanvragen van middelen voor de eerste ronde van het Nationaal Isolatieprogramma: de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (LAI) bij de Rijksoverheid;
- Op 5 september 2023 (zaak 119948) stemde het college in met het aanvragen van extra middelen. Gelijktijdig werd de Heemstede Isolatie Aanpak 2023-2030 vastgesteld (zaak 1201922). Bij brief van 12 december 2023 heeft het Rijk ambtshalve extra middelen toegevoegd;
- Op 28 mei 2024 (zaak 1248957) stelde het college de hoogte van de subsidiebedragen van de eerste ronde Heemstede Isolatie Aanpak 2024 vast en zijn extra middelen toegevoegd vanuit de Specifieke Uitkering Energiearmoede;
- Op 25 februari 2025 (zaak 1295096) stelde het college de Beleidsregels Lokale Aanpak Isolatie Heemstede 2025 vast. De aanpak ging vlak hierna van start en bleek al snel succesvol. Later bleek uit een nieuwsbrief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) dat het hier om een subsidie gaat, waarbij de raad een subsidieverordening vaststelt. Daarom wordt nu een subsidieverordening ter vaststelling aan de raad voorgelegd, die met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2025 in werking treedt.

Herstart van de isolatieaanpak

De isolatieaanpak is oorspronkelijk van start gegaan in augustus 2024 op basis van eerdergenoemde besluiten. Op 1 oktober van datzelfde jaar werd de partij die de uitvoering van deze regeling coördineerde failliet verklaard. Tijdens de commissie Middelen van 9 oktober 2024 zijn de raadsleden hierover geïnformeerd. Ook alle betrokken inwoners zijn op de hoogte gebracht. Het betaalde bedrag is inmiddels door de failliete partij terugbetaald aan de gemeente.

Eind 2024 zijn afspraken gemaakt met Duurzaam Bouwloket. De werkwijze is nagenoeg gelijk aan de eerdere aanpak. In samenwerking met de lokale energiecoaches van HeemSteedsDuurzamer is na het vaststellen van de beleidsregels de isolatieaanpak in maart 2025 hervat. Duurzaam Bouwloket is verantwoordelijk voor de beoordeling van de aanvragen, betalingen en het coördineren van de isolatiebedrijven uit het collectieve aanbod. De energiecoaches bieden adviesgesprekken aan huis waarbij zij persoonlijk advies geven over de technische haalbaarheid en effectiviteit van verschillende isolatiemaatregelen. Ook kunnen zij inwoners helpen met het beoordelen van offertes en ondersteuning bieden bij het aanvragen van de landelijke ISDE-subsidie. De Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025 bepaalt onder welke voorwaarden inwoners in aanmerking kunnen komen voor subsidie.

Motivering

Met het Nationaal Isolatieprogramma beoogt het Rijk om tot en met 2030 landelijk 2,5 miljoen woningen te isoleren. De nadruk ligt op slecht geïsoleerde woningen (energielabel D, E, F, of G óf twee slecht geïsoleerde bouwdelen). De Rijksbijdrage die de gemeente Heemstede heeft ontvangen gebruiken we om een lokale isolatieaanpak op te zetten. Deze aanpak richt zich op het isoleren van koopwoningen met een lage energetische kwaliteit en een lagere WOZ-waarde. Met een subsidie wil de gemeente woningeigenaren stimuleren om isolerende maatregelen aan te brengen aan hun huis. Inwoners die vallen onder de doelgroep energiearmoede ontvangen een hogere subsidie (zie figuur

2). Bovendien krijgen zij ook de mogelijkheid om twee isolatiemaatregelen toe te passen. Isoleren draagt bij aan een lagere energievraag en helpt bij het structureel bestrijden van energiearmoede.

De subsidieverordening dient als kader waarin staat opgenomen in welke situaties en onder welke voorwaarden inwoners in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Deze kaders zijn essentieel voor een efficiënte en transparante uitvoering.

Figuur 2 Overzicht doelgroepen Heemstede Isolatie Aanpak

De middelen die de gemeente Heemstede van het Rijk heeft ontvangen voor tranche 1 zijn bestemd voor het isoleren van 209 woningen. Deze middelen moeten uiterlijk 31 december 2026 zijn besteed. Niet uitgegeven middelen vloeien terug naar het Rijk. Indien het beoogde aantal woningen niet wordt gehaald, kan het Rijk besluiten om de (volledige) Rijksbijdrage terug te vorderen. Om dit risico te beperken wordt de voortgang zorgvuldig gemonitord. Dit zorgt ervoor dat tijdig kan worden bijgestuurd als doelstellingen niet gehaald dreigen te worden.

Kanttelingen, risico's en beheersmaatregelen

Afhankelijk van de uitvoerende partij

Het faillissement van de oorspronkelijke uitvoerende partij heeft aangetoond dat dit een potentieel risico kan vormen. Inmiddels is de aanpak hervat met een nieuwe partij die landelijk voor veel gemeenten de isolatieaanpak verzorgt. Navraag bij andere gemeenten bevestigt dat Duurzaam Bouwloket een betrouwbare en stabiele uitvoerder is, waardoor het risico op een faillissement als zeer gering wordt ingeschat.

De beschikbare middelen zijn beperkt

Om te voorkomen dat het budget wordt overschreden, is in de verordening een subsidieplafond opgenomen. Wanneer dit plafond is bereikt zal het voor inwoners niet langer mogelijk zijn om op het platform van Duurzaam Bouwloket subsidie aan te vragen. Aanvragen worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Dit kan betekenen dat niet alle inwoners die van de regeling gebruik willen maken, dit ook daadwerkelijk kunnen doen. Deze inwoners kunnen mogelijk wel gebruik maken van de zogenaamde tweede tranche van Rijksmiddelen, die op 18 november 2024 beschikbaar is gesteld voor een bredere doelgroep. Om verdere vertraging te voorkomen wordt gestart met de eerste tranche. Daarna wordt een aanvullend uitvoeringsplan voor de tweede tranche opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd.

Duurzaamheid

De lokale aanpak isolatie Heemstede draagt bij aan de vastgestelde duurzaamheidsdoelen van de gemeente Heemstede. Door woningen te isoleren worden deze voorbereid op een toekomst zonder aardgas. Daarnaast draagt isolatie bij aan een lager energieverbruik en een vermindering van CO₂-uitstoot. De uitvoering van deze eerste tranche draagt ook bij aan het structureel aanpakken van energiearmoede door extra ondersteuning te bieden aan deze doelgroep.

Financiën

De benodigde middelen worden gedekt uit de Sisa subsidie SpUk Energiearmoede (SpUk LAI Heemstede tranche 1). De gemeente legt via Single Information, Single Audit (SiSa) verantwoording af aan het Rijk over de besteding van de middelen. In deze verantwoording wordt opgenomen welke maatregelen in welke woningen zijn uitgevoerd. Daarnaast dient de gemeente tweemaal per jaar een voorgangsrapportage in.

Samenwerking en communicatie

De gemeente Heemstede werkt nauw samen met de gemeente Bloemendaal. Voor vraagstukken rondom de doelgroep energiearmoede vindt interne afstemming plaats met de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ). We streven ernaar om op regionaal niveau zoveel mogelijk dezelfde strategie te volgen. Deze aanpak bevordert een effectieve samenwerking en zorgt voor eenduidige aanpak. De isolatieaanpak van beide gemeenten zijn grotendeels op elkaar afgestemd, wat bijdraagt aan een efficiënte uitvoering en mogelijkheden biedt voor gezamenlijke communicatiecampagnes. Met deze campagnes informeren we inwoners over subsidiemogelijkheden en het belang van woningisolatie. De focus ligt voorlopig vooral op inwoners die vallen onder doelgroep A en doelgroep B. Zij worden per brief geïnformeerd over de isolatieaanpak. Later zal ook communicatie gericht aan doelgroep C uitgezet worden via gemeentelijke nieuwsbrieven, sociale media en de (lokale) krant.

Publiceren subsidieverordening

De subsidieverordening is afgestemd met team Juridische Zaken en wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad. Na de vaststelling is de regeling te raadplegen op www.overheid.nl onder lokale regelingen. Daarnaast wordt een aankondiging geplaatst in *De Heemsteder*. De subsidieverordening is eveneens te vinden op de website van de gemeente via www.heemstede.nl/bekendmakingen.

Planning/uitvoering

Fase & besluitvorming	Feb 2025	Mrt /april 2025	Mei 2025	Mrt t/m dec 2025	Jan t/m dec 2026
Collegebesluit vaststellen beleidsregels Lokale Aanpak Isolatie Heemstede 2025					
Uitvoering tranche 1 LAI					
Raadsbesluit vaststellen Subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025					

Bijlage

1. Bijzondere subsidieverordening lokale aanpak isolatie Heemstede 2025